

Posudek na bakalářskou práci POJETÍ OSOBY U JOSEFA RATZINGERA

RNDr. Tomáš Jeníček, Dr.

Autor zvolil zajímavé a důležité téma osoby, a to v díle jednoho z nejvýznamnějších teologů současnosti. Oceňuji jeho velkou houževnatost a píli, pravidelně dosažené výsledky konzultoval a případně upravoval či doplňoval. Práce v mnoha ohledech přesahuje požadavky kladené na bakalářské práce (množství zpracované literatury ve více cizích jazycích, délka práce atd.), a proto doporučuji, aby autor v případné diplomové práci navázal na dosažené výsledky a znalosti. Vítám a oceňuji část „PROBLÉMY A OTÁZKY“, která ukazuje, že autor se pokouší samostatně a kriticky promýšlet problematiku body relačního pojetí osoby. Otázky jím nastolené nejsou zdaleka dořešené (nejenom u Ratzingera) a ukazuje se na nich jak problematičnost ryze vztahového pojetí stvořené osoby (*osoba je vztah*), tak i pokusy doplnit substanciální pojetí osoby o vztahový prvek. Zde by bylo možno eventuálně navázat v diplomové práci.

Mám několik výhrad formálního i věcného rázu. Po formální stránce se v práci tu a tam vyskytují drobné nedostatky, např. neúplný odkaz v poznámkovém aparátu (pozn. 112 aj.), chyby v diakritice, někde chybí v souvětí čárka, do názvu bakalářské práce se vloudil chybný přepis „Josef“ aj. Autor nepracuje s kritickými edicemi některých starých spisů, popř. cituje z dnes již zastaralých překladů, i když máme k dispozici překlady novější a prokazatelně lepší (*Teologická suma; Úvod do křesťanství* aj.). Někde je výklad příliš repetitivní, např. první dva odstavce s. 17 aj.

Přejdu k věcným výtkám. Z koncepčního hlediska se mi jeví jako problematický oddíl „NĚKTERÉ HISTORICKÉ OBRATY POJMU OSOBY“. Autor referuje (pouze) o některých koncepcích osoby v antickém, středověkém a současném myšlení. Není mi však příliš jasné, proč např. pominul některé významné novověké myslitele, proč naopak uvádí tři středověké koncepty osoby a jaká je jejich souvislost s Ratzingerovým pojetím. Chybí mi zdůvodnění nebo vysvětlení toho, proč pojednává o Ratzingerových klíčových textech ve zvoleném pořadí, i když texty pocházejí z různých časových období. Práci by dále prospělo, kdyby autor jasněji vymezil a zdůvodnil, zda je povahou filosofická či teologická, popř. kombinací obou přístupů. Poslední odstavec s. 9 mi v tomto ohledu přijde příliš „úsporný a střídavý“.

Některé dílčí teze se mi jeví jako problematické či nejasné, uvedu namátkou jen dvě jako podnět pro případnou diskusi.

s. 18: „*Tertuliánovo propojení substance a osoby vyjádřené výrazem tres personae – una substantia způsobuje, že osoba je tu něco, co jest na substanci a co má vlastně akcidentální charakter. Persona je tedy něco jako ozvláštňení substance.*“

s. 26: „*Boha poznáváme a k Bohu máme přístup jedině skrze člověka.*“

Práci doporučuji k obhajobě, předběžně ji hodnotím „výborně“.

doc. D. Svoboda, Ph. D.